

ZADARSKA ŽUPANIJA
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE ŠKABRNJA

OBRAZLOŽENJE

Službeni glasnik Općine Škabrnja 1/12

Zadar, siječanj 2012.

KNJIGA 2

**ZADARSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ŠKABRNJA**

Naziv prostornog plana: **Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja**

OBRAZLOŽENJE

Odluka o izradi prostornog plana: Službeni glasnik Općine Škabrnja 2/10	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana: Službeni glasnik Općine Škabrnja 1/12
Javna rasprava (datum objave): Zadarski list, 29.07.2011. god.	Javni uvid održan: od: 08.08.2011. do: 07.09.2011.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: Luka Škara _____ (Ime, prezime, potpis)
Suglasnost na plan prema čl. 98. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11) i: br. suglasnosti: 350-02/10-01/2 datum: 01. veljače 2012. godine	
Pravna osoba/tijelo koje je izradilo plan:	Odgovorna osoba: Nives Kozulić, d.i.a. _____ (Ime, prezime, potpis)
Voditelj plana: Dubravka Krpina Car, d.i.a. _____	
Stručni tim u izradi plana: Dubravka Krpina Car, d.i.a. _____ Stjepan Gverić, prof. geog. _____ Enea Bajlo, d.i.g. _____ Igor Ramov, d.i.teh. _____ Vesna Bobanović, prof. arh. i pov. _____ Marko Bušljeta, ing.prom. _____	
Pečat predstavničkog tijela:	Predsjednik predstavničkog tijela: Marko Ivković, dipl.ing.agr. _____ (Ime, prezime, potpis)
Istovjetnost ovog prostornog plana sa izvornikom ovjerava: Nives Kozulić, d.i.a. _____ (Ime, prezime, potpis)	Pečat nadležnog tijela:

OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine ili grada u odnosu na prostor i sustave županije i Države

Općina Škabrnja smještena je u središtu Ravnih kotara, najveće poljoprivredne površine u Dalmaciji. U Zadarskoj županiji zauzima njen središnji dio, bez izlaza na more. Okružena je sljedećim jedinicama lokalne samouprave: Grad Benkovac, Općina Zemunik donji, Općina Sukošan i Općina Galovac.

Prometni položaj Općine je izrazito povoljan: udaljenost naselja Škabrnja od spoja na brzu cestu Zadar 2 – Gaženica udaljen je 6 km. Ova prometnica povezuje Općinu s autocestom A1, čvorištem Zadar 2 (ukupno 10 km) i s županijskim centrom, gradom Zadrom (ukupno 22 km). Prometnice županijskog značaja povezuju Općinu sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Najbliže gradsko središte je Benkovac, udaljen oko 16 km, a najbliže općinsko središte je Zemunik, udaljen oko 7 km.

U sastavu Općine su dva naselja: općinsko središte Škabrnja i naselje Prkos. Ukupna površina ovog prostora iznosi 22,55 km², a u odnosu na Županiju to je 0,6% površine. Navedeni prostorni obuhvat svrstava Općinu među manje jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji.

Popisom 2001. utvrđeno je 1772 stanovnika s gustoćom naseljenosti od 79 stan/km². Usporedbom s prosječnom naseljenošću općina Zadarske županije (2237 stanovnika), Općina Škabrnja je ispod prosjeka, dok gustoćom naseljenosti premašuje prosjek općina (27 stan/km²) i Županije (44 stan/km²). Gustoća naseljenosti gotovo je istovjetna s državnom vrijednosti za ovaj demografski pokazatelj (78,4 stan/km²).

1.1.1 Osnovni podaci o stanju u prostoru (tablica 1. i 2.)

Tablica 1. Podaci o površini, stanovnicima, stanovima i domaćinstvima, te gustoća naseljenosti u odnosu na Županiju

	Površina		STANOVNICI				STANOVI		DOMAĆINSTVA				Gustoća naseljenosti stan/km ²
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.		
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	Broj	%	
Županija ukupno	3.643,33	100,0	214.614	100,0	162.045	100	91.932	100	59.122	100,0	52.359	100	44
Općina Škabrnja	22,55	0.6	2350	1,1	1772	1,1	496	0,5	479	0,8	500	0,9	79
1.Prkos	7,75	-	397	16,9	348	-	-	-	-	-	-	-	45
2.Škabrnja	14,80	-	1953	83,1	1424	-	-	-	-	-	-	-	96

Tablica 2. Podaci o površini, stanovnicima i gustoći naseljenosti u odnosu na geografska područja

ZADARSKA ŽUPANIJA	Površina	Stanovnici	Gustoća naseljenosti (st/km ²)
-------------------	----------	------------	--

Općina Škabrnja			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.
	km ²	udio u povr. općine %	broj	%	broj	%	broj	broj
Kopneno	22,55	100	2350	100	1772	100	102,5	79
Općina ukupno	22,55	100	2350	100	1772	100	102,5	79

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Prostorno razvojna struktura

Prostor Općine je obilježen ruralnim karakteristikama i nalazi se u cijelosti u zaobalju Županije. Prema fizionomskoj podjeli prostora Županije iz Prostornog plana Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10) područje Općine Škabrnja prostire se unutar prostorno-razvojne cjeline Ravnokotarski zaobalni prostor. Plodne poljoprivredne površine, povoljan geoprometni položaj i umjerena klimatska obilježja predstavljaju temeljne elemente potrebne za razvoj ovog prostora.

Prirodne značajke prostora

Reljef i geološka osnova

Prostor Općine tipičan je predstavnik Ravnih kotara. Ravni kotari su ravničarski prostor na kojem se mjestimično izdižu brežuljci čije najveće visine ne prelaze 200m nadmorske visine. Najviše bilo u općini Škabrnja je *Ražovljeva glavica* iznad samog općinskog središta, čija visina iznosi 164,6 m nadmorske visine. Nadmorska visina samog naselja Škabrnja iznosi 105 m. Vapnenačke stijene gornjokredne i tercijarne starosti s izrazitim pravcem pružanja SZ – JI tzv. dinarski pravac pružanja, dok se u poprečnom pravcu JZ – SI smjenjuju vapnenačke uzvisine (antiklinale) i rastresite udoline (sinklinale). To reljefu Kotara daje valovit oblik.

Brežuljci su u glavnom građeni od vapnenaca kredne odnosno tercijarne starosti, a udoline su građene od lapora i pješčenjaka, eocenske starosti. Stratigrafski, općina Škabrnja kao sastavni dio Ravnih kotara, sastoji se u glavnom od vapnenaca, a manjim dijelom od dolomita. Klastiti su postavljeni laporima, vapnencima, konglomeratima i brečama. Odlikuju se vrlo jakim vertikalnom i lateralnom promjenom facijesa. Zajednička odlika svih ovdje razvijenih sedimenata je njihov postanak. Jedni i drugi su nastali u moru, ali u vrlo različitim paleogeografskim uvjetima. Karbonati su se taložili u mirnom, plitkom i toplom moru daleko od utjecaja kopna. Klastiti su proizvod vrlo nemirne sredine taloženja, uz snažan utjecaj kopnenog materijala. Stariji, karbonatni razvoj pripada uglavnom krednoj formaciji, a mlađi, klastični, paleogenu. Dobro uslojeni, pločasti, turonski vapnenci su rasprostranjeni na potezu Mala Čista – Stankovci – Škabrnje i Radašinovci prema Vrani. Smješteni su u jezgrama antiklinale, tvoreći u pravilu morfološka uzvišenja. Sastoje se poglavito od svjetlosmeđih, dobrouslojenih do pločastih vapnenaca. Debljina slojeva varira u prosjeku od 20 do 50 cm, a u pločastim vapnencima od 5 do 20 cm.

Duž samog naselja i općine proteže se aproksimativno lociran rasjed. Sjeveroistočno i sjeverozapadno od navedenog rasjeda je još nekoliko manjih rasjeda i jedna bora. Upravo je izmjena antiklinale i sinklinale najznačajniji morfostrukturni faktor u gospodarskom razvoju koji Ravne kotare izdiže među agrarno najistaknutije dijelove hrvatskog primorja. U sinklinalnoj dolini je samo naselje, a sinklinala se proteže JI od

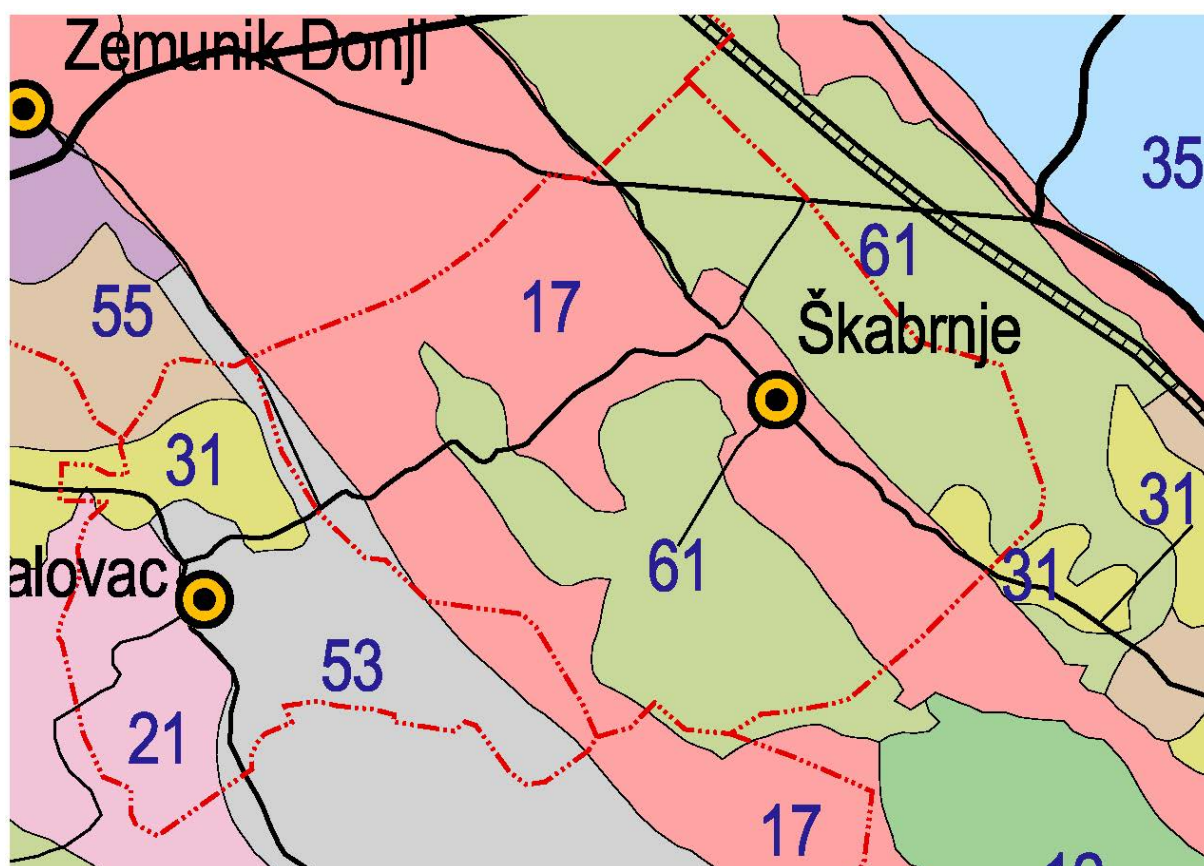
Miljašić jaruge, SI od Murvice, između Donjeg i Gornjeg Zemunika, a završava S od Nadinskog blata.

Pedološka osnova

Tla na tvrdim krednim vapnencima su SI od naselja. To su u glavnom skeletna erodirana tla. Sitno tlo koje većinom slabo prekriva kamen pripada tipu braunizirane crvenice. Mogućnosti korištenja kao pašnjak ili kao šuma.

Tla na flišu su smeđa i žućkasto siva mineralno karbonatna tla.

Tipovi tala

red i klasa pogodnosti	podklasa pogodnosti	broj	dominantna tla	ostale jedinice tla
P-3	sk2, p2	31	antropogena flišnih i krških sinklinala i koluvija	Rendzina na flišu (laporu) Sirozem silikatno – karbonatan Močvarno –glejno Pseudoglej obronačni, Koluvij

N-2	st2, du1, p1	61	crnica vapnenačko dolomitna	Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu Rendzina na trošini vapnenca Lesivirana na vapnencu i dolomitu
N-2	n, st2, du2, p1	53	euterično smeđe na eruptivima i drugim bazama bogatim nanosima	Ranker euterični, Kiselo smeđe, Lesivirano, Rendzina
P-3	n, du2, p1	17	rendezina na laporu (flišu) ili na mekim vapnencima	Rigolana tla vinograda, Sirozem silikatno karbonatni, Lesivirana na laporu ili praporu, Močvarno glejna, Eutrično smeđe

Izvor: Namjenska pedološka karta, Zavod za pedologiju Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1996.godine

Objašnjenje kratica

N – 2: trajno nepogodna tla za obradu

P – 3: ograničeno obradiva tla

stjenovitost

st2: < 50% stijena

stupanj osjetljivosti prema kemijskim zagađivačima

p1: slaba osjetljivost

p2: umjerena osjetljivost

skeletnost:

sk2: < 50% skeleta

dubina tla

du1:<30 cm

du2:<60 cm

nagib terena

n = > 15 i/ili 30%

Seizmotektonika

Područje Općine pripada geotektonskim jedinicama Ravnih kotara. Prema navedenim podacima na seizmološkoj karti teritorij Općine smješten je u zoni od 6° MCS ljestvice s vjerojatnošću pojave 63% za povratni period od 100 godina (prikazan u Privremenoj seizmološkoj karti).

Za izgradnju objekata, prema privremenim tehničkim zakonima za gradnju u aktivnim seizmičkim područjima koristi se Pravilnik o državnom standardu za proučavanje seizmičkih utjecaja na mikrolokaciju. Mikro ispitivanja nisu vršena, jer navedeni podaci o kompaktnosti građe i odsustvo većih potresa ukazuju da ovo područje nije bilo ugroženo od snažnijih potresa.

Hidrografske prilike

Izvora i rijeka nema, kao ni prirodnih mogućnosti za akumulaciju padalinske vode. Bunari koji se kopaju na dubinu 6 do 8 metara, ljeti također presuše.

Biljni pokrov

Na području Općine dominiraju polja. Uz polja postoje autohtone biljne zajednice submediteranskog raslinja, koje su uglavnom degradirane dugotrajnim utjecajem čovjeka i stoke i pretvorene u šikaru, šibljak i kamenjar. Postoji i zajednica borova na graničnom području Općine sa općinom Galovac.

Klima

Klimatska obilježja ovog prostora su vruća i suha ljeta, te blage i vlažne zime sa srednjom temperaturom najtoplijeg mjeseca višom od 22°C, a najhladnijeg mjeseca do -3°C, te neravnomjernim rasporedom padalina. Navedeni parametri ukazuju na obilježja mediteranske klime.

Klimu obilježavaju tri tipa vremena:

- stabilno i lijepo vrijeme u ljeto i ranu jesen
- burno, suho i hladno vrijeme u hladnijoj polovici godine
- južno, vlažno i kišovito u hladnijoj polovici godine

Godišnja suma insolacije se kreće od 2100 do 2600 sati godišnje.

Prema navedenim hidrogeološkim prilikama u kombinaciji sa mediteranskim pluvijalnim režimom, padaline su na području ove općine najoskudnije u doba godine kada su najpotrebnije. Maksimum padalina bilježi se u periodu rujan-studen, a minimum u srpnju i kolovozu.

Tuča je vrlo rijetka pojava: u Benkovcu je bilo u 18 godina 7 dana tuče, u Smilčiću je bilo u 15 godina 5 dana tuče;

Vjetrovi su manje zastupljeni nego na obali, a tišina je znatno više. Izraženi su kontinentalni vjetrovi (S, SI, I, SZ = 48%). Od svih navedenih najčešći vjetar je S i SI pravca, bura i J i JI (šilok, jugo).

Termoregulacijsko djelovanje maestrala ovdje ne postoji pa su ljetne vrućine jake i neugodne.

Krajobrazne i prirodne vrijednosti

Prirodne vrijednosti područja Općine Škabrnje nisu zaštićene temeljem Zakona o zaštiti prirode, a prema Uredbi o proglašenju ekološke mreže cjelokupni prostor Općine nalazi se u obuhvatu međunarodno važnog područja za ptice (HR 1000024 Ravni kotari), što je označeno na kartografskom prikazu 3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora.

Kulturno-povijesne vrijednosti

O kontinuitetu povijesnog i kulturnog trajanja Škabrnje (koju izvori 11.-18. st. spominju kao selo Kamenjane) svjedoče pojedinačni arheološki lokaliteti, spomenici graditeljstva, te ostaci pučke arhitekture:

- arheološki lokaliteti
- Ražovljeva glavica, prapovijesno nalazište
- Glavučurak, starohrvatsko groblje
- rimska cesta, koja vodi pravcem Sv. Luka-Mastelje-Ivkovića ograde-Ožakovići
- mnoštvo prapovijesnih humaka po kosi iznad Prkosa

spomenici graditeljstva:

- Crkva Sv. Marije na lokaciji Ambar
- Crkva Sv. Luke na groblju
- pučka arhitektura
- ostaci tradicijske arhitekture ambijentalne vrijednosti u zaseocima Gospići i Ivkovići
- brojni bunari
- Bakmazovi dvori u Prkosu

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Dokumenti prostornog uređenja šireg područja koji su obvezujući za ovaj Plan su: Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, 1997. god.

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, 1999. god.

Prostorni plan Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10)

Ovi dokumenti analiziraju ulogu i značaj gradova i naselja i njihov međusobni odnos. Prema administrativnom ustroju gradova i naselja, naselje Škabrnja je svrstano kao općinsko središte.

PPZŽ-om preuzete su obveze iz Strategije i Programa prostornog uređenja Države.

Sukladno postavkama Prostornog plana Zadarske županije prostor Općine Škabrnja pripada već spomenutoj razvojnoj cjelini – Ravnokotarski zaobalni prostor.

PPZŽ definira ulogu Škabrnje kroz administrativni ustroj, položaj u prostoru, demografsko stanje i gospodarsku osnovu samog naselja, te utvrđuje ciljeve i pravce razvoja. Prema tome, naselje Škabrnja je definirano unutar županijskog prostora kao *općinsko središte*, te kao *centar nižeg reda* ili *lokalno razvojno žarište*, pružajući određene društvene sadržaje i razvojni poticaj naseljima koja pripadaju Općini. Za upotpunjenje ekonomskog, društvenog i administrativnog razvoja, naselja općine Škabrnja gravitiraju prema gradovima Zadar, Benkovac i Biograd.

Na području Općine Škabrnja na snazi su sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja (Službeni glasnik Općine Škabrnja 1/03)
- Detaljni plan uređenja poslovno-industrijske zone „Marinovac“ (Službeni glasnik Općine Škabrnja 3/05)
- Detaljni plan uređenja sportsko-rekreacijske zone „Vlačine“ (Službeni glasnik Općine Škabrnja 9/06)

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Demografski podaci

Općina Škabrnja sastoji se od dva naselja, Prkos i Škabrnja.. Ukupan broj stanovnika prema prvim (preliminarnim) rezultatima Popisa stanovništva 2011. iznosi 1788 stanovnika. U općinskom središtu, popisano je 1425, a u naselju Prkos 363 stanovnika.

Tablica 3. Kretanje broja stanovnika 1953.-2011.

Naselje	Godina popisa stanovništva						
	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Prkos	310	367	375	379	397	348	363
Škabrnja	794	1081	1142	1967	1953	1424	1425
Ukupno	1104	1448	1517	2346	2350	1772	1788

Izvor: M. Korenčić "Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857-1971" i popisi stanovništva 1981,1991, 2001 i 2011. (prvi rezultati)

Tablica 4. Struktura kućanstava 2001. i 2011.

Naselje	Broj domaćinstava	Prosječna veličina (osobe po stanu)

	2001.	2011.	2001.	2011.
Prkos	99	101	3,4	3,6
Škabrnja	401	404	3,7	3,5
Ukupno	500	505	3,6	3,5

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. (prvi rezultati)

Tablica 5. Stalno nastanjeni stanovi 2001. i 2011.

Naselje	2001.	2011.
Prkos	-	115
Škabrnja	-	488
Ukupno	496	603

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. (prvi rezultati)

Gospodarski pokazatelji

Osim primarne poljoprivredne proizvodnje, proizvodna djelatnost na području Općine je slabo zastupljena. Unutar planirane proizvodne zone uz preradu poljoprivrednih proizvoda, omogućit će se i nepoljoprivredna proizvodnja, kao i skladištenje, obrtništvo i uslužne djelatnosti. Zona proizvodne namjene je predviđena za lake i čiste proizvodne procese kako bi se zadržao karakter ekološki čistog područja sa zdravim okolišem. Čist način proizvodnje je posebno bitan s obzirom da se proizvodna zona nalazi u vodozaštitnom području (IVA kategorija zaštite). Planom se podržava razvoj obiteljskog i seoskog gospodarstva pretežno u funkciji prerade i proizvodnje poljoprivrednih dobara neovisno od zone proizvodne namjene.

Poljoprivreda

U Općini se nalazi 1.090 ha obradivih poljoprivrednih površina. Najznačajnije grane poljoprivredne djelatnosti su:

- **Voćarstvo i maslinarstvo:** Glavna voćarska kultura je višnja-maraska. Unatoč raznim problemima (miniranost, nepostojanje strategije razvoja i sl.) voćarska proizvodnja se obnavlja. Ekološki uvjeti za razvoj kao i tradicija proizvodnje su povoljni. Najvažnije voćne vrste za razvoj su: višnja-maraska, bajam, trešnja i breskva. Ostale voćne vrste za razvoj su: šljiva, kajsija, ljetne i zimske vrste jabuke i dr. Prikladne lokacije se nalaze u sljedećim poljima: Prkos, Vlaka-rosulje, Kruške, Grudine, Pržine-Blatine, Škabrnja polje i dr.
- **Vinogradarstvo:** Postoji veći broj lokacija za kvalitetnu proizvodnju vinskog grožđa, a to su Prkos, Vlaka – Rosulje, Kruške, Podprkos, Pržine, Blatine i Škabrnja polje. Pjeskovita, duboka i propusna tla ovih lokaliteta, garancija su visoke i kvalitetne proizvodnje grožđa, od koga se mogu proizvoditi vina visoke kvalitete sa zaštićenim porijeklom.
- **Vinarstvo:** Osnovu za obnovu i razvoj vinarstva će predstavljati obnova vinograda na ponešto okrupnjenim parcelama s modernom opremom u malim podrumima, edukacija u vinarstvu i izgradnja zajedničkog podruma.
- **Povrćarstvo:** Samo manji dio polja u općini Škabrnja pogodan je za ljetnu proizvodnju povrća, radi ograničenih količina vode za navodnjavanje. To su lokacije gdje se na flišnoj podlozi mogu izgraditi male akumulacije za vodu. Zbog ograničene mogućnosti povrća koje traži velike količine vode (paprika, rajčica), proizvođači su orijentirani na proizvodnju lubenica, dinja, te krumpira i posebno mladog luka.

- **Stočarstvo:** Iskazan je opravdani interes za izgradnjom peradarskih farmi za proizvodnju konzumnih jaja (svaka s kapacitetom od 5.000 nesilica), kao i peradarska farma za tov brojerskih pilića kapaciteta 30.000 u turnusu. Postoji pretpostavka za uzgoj oko 5.000 ovaca i oko 300 krava i to kombinacijom ekstenzivnih pašnjačkih površina i korištenjem obradivih površina.

Turizam

Općina ima ograničene mogućnosti za razvoj turizma, i to prvenstveno u obliku seoskog turizma, koji bi se temeljio na izletničkom ruralnom turizmu i na ponudi domaćih prehrambenih proizvoda. Ovaj oblik turizma bi se mogao upotpuniti na temelju obnove starih ruralnih cjelina, koja se nalaze u središtu Prkosa (poglavito Bakmaza dvori) i u Škabrnji (zaseok Ivkovići).

Područje Općine pruža jedinstven pejzaž – bogata polja isprekidana zaseocima upotpunjena slikovitosti drugih sela u daljini na horizontu. Najznačajnija uzvisina na području Općine je Ražovljeva glavica, koja pruža mogućnost lijepih vidikovaca, a koja je istovremeno predviđena i kao memorijalno područje u sjećanju na užasne događaje u tijeku Domovinskog rata (1990 – 1995).

U cjelini, područje Općine omogućava pravi ruralni doživljaj – domaća hrana, razne aktivnosti i običaji, a sve u dohvatu mora (općine Sukošan, Bibinje, Sv. Filip i Jakov).

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Globalni ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja su:

- unapređenje kvalitete života
- očuvanje prirodnih ekosustava, spomeničke i druge baštine
- ostvarenje skladnog demografskog razvoja
- osiguranje prostornih pretpostavki za rast i razvoj manjih i malih razvojnih središta
- maksimalno korištenje prednosti prometnog položaja
- razvoj tehničke i komunalne infrastrukture
- razvoj društvene infrastrukture i servisno-uslužnih djelatnosti
- podizanje standarda javnih usluga
- repozicioniranje Županije kao turističke destinacije
- razvoj agrara, poljoprivrednih resursa i djelatnosti
- poboljšanje režima zaštite okoliša

2.1.1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Sukladno postavkama PPŽŽ-a i utvrđenim ciljevima istog, naselje Škabrnja je predviđeno kao općinsko središte, te kao razvojno središte lokalnog značaja. Kako bi upotpunio administrativne, gospodarske i kulturne sadržaje, Škabrnja i Prkos će gravitirati prema gradu Benkovcu kao regionalno razvojno središte, te na županijsko središte grad Zadar koji pripada krugu primarnih razvojnih središta Države.

Moguće je ostvariti naprijed utvrđeni cilj:
putem uspješnih gospodarskih programa,
afirmativnom politikom demografske obnove,
osmišljenom politikom protoka kapitala.

PPŽŽ-e ističe potrebu preusmjerenja demografskih tokova u Županiji na način da se smanji gravitacijska moć Zadra kao jakog imigracijskog centra i tako omogućiti i zadržati demografski rast ostalih središta u županiji među koje spada i Škabrnja.

Potrebno je nadalje težiti daljnjem razvoju urbanog tkiva Škabrnje, s već utvrđenim ciljem učvršćivanja njegovog položaja kao općinskog središta te kao lokalnog razvojnog središta, kako bi potakao daljnji razvoj ukupnog područja općine.

Razvoj ostalog dijela Općine ostvariv je isključivo poticanjem rasporeda stanovništva u prostoru sukladno prirodnim i proizvodnim resursima u pojedinim dijelovima. To istovremeno znači poticanje stanovnika za ostajanjem u slabije naseljenim područjima odnosno za naseljavanjem istih područja na način da se na cjelokupnom prostoru Općine:

- izgrađuje komunalna i urbana infrastruktura,
- ostvaruju dobre prometne veze,
- ostvare mogućnosti za održivi razvoj.

Na taj se način ostvaruju temeljni preduvjeti daljnjeg razvoja, mogućnosti formiranja i otvaranja novih radnih mjesta i preduvjeti za zadržavanje domicilnog stanovništva, što u konačnici znači i demografsku obnovu prostora.

Temeljni razvoj infrastrukturnih sustava prema postavkama i ciljevima PPZŽ-a vezan je direktno na:

prometnu mrežu koja će osigurati efikasno povezivanje općinskog središta s glavnim razvojnim žarištima Županije,
sigurnost prometa u cjelini,
ostvarenje efikasnog uključivanja Općine u državnu željezničku mrežu što će se postići modernizacijom postojeće željezničke infrastrukture,
osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode te zaštita istih,
planiranje kvalitetnih sustava odvodnje otpadnih voda,
razvoj telekomunikacijskog sustava,
razvoj elektroenergetskog sustava,
razvoj, odnosno korištenje alternativnih izvora energije,
zbrinjavanje otpada.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Ciljevi zaštite i racionalnog korištenja osobito vrijednih resursa su:

- očuvanje rezervi podzemnih voda na čitavom prostoru Općine,
- očuvanje čitavog prostora zraka od svih negativnih utjecaja i zagađivača koji bi mogli negativno utjecati na stabilnost atmosfere,
- zaštita i očuvanje svih kvalitetnih poljoprivrednih i šumskih prostora.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Ekološku stabilnost karakterizira sposobnost okoliša da prihvati promjene prouzročene vanjskim utjecajem i da pritom zadrži svoja prirodna svojstva. To znači da je održivost okoliša zadovoljavanje ljudskih potreba pri čemu se ne ugrožavaju razvojne mogućnosti budućih generacija. Ona pretpostavlja dubok i radikalni zaokret u ljudskom ponašanju kako bi se dugoročni gospodarski, ekološki i društveni ciljevi doveli u suglasje i ravnotežu.

Da bi se planiralo i gradilo na održiv način potrebno je poznavati kako prirodne tako i antropogene sastavne dijelove krajobraza i njihove interakcije, te osigurati funkcioniranje prirodnih tokova biljnog i životinjskog svijeta. Stoga je u cilju održivog korištenja prostora nužno obaviti sljedeće radnje:

- vrednovanje prostora,
- definiranje njegove posebnosti,
- usklađivanje planirane preobrazbe.

To je važno kako zbog nastojanja da se ostvari što zdraviji život za lokalno stanovništvo, tako i zbog ponovnog uspostavljanja prostorne ravnoteže na području čitavog kontinenta.

Naselja Općine su sklop tehničkih uređaja nastala na izvorno prirodnoj podlozi šuma i poljoprivrednih površina. Gradnjom se prekidaju prirodni tokovi i narušavaju prirodni procesi u okolišu, te trajno remeti uspostavljena dinamička ravnoteža i stvaraju novi odnosi.

Stoga se Planom nastoji ostvariti zadovoljavajući odnos izgrađenih i neizgrađenih površina, te omogućiti postojanje cjelovite i povezane mreže prirodnih i neizgrađenih zelenih površina. Pri tome nije dovoljno samo zadovoljiti količinu nego i uspostaviti odgovarajući raspored slobodnih i zelenih površina, te odgovarajuće fizičke veze među njima. Uspješno funkcioniranje održivog metabolizma Općine zahtijeva

postojanje dovoljnog udjela prirodnih i kultiviranih javnih površina unutar granica Plana. S tim ciljem prostor Općine treba planirati i uređivati na način da se:

- racionalno gospodari pripadajućim prostorom kao potrošivim resursom,
- kod svakog zahvata u prostoru štiti okoliš i biološku raznolikost za sadašnje i buduće generacije.

Uz to se mora voditi računa o kakvoći života stanovnika na cjelokupnom prostoru Općine.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog ili općinskog značaja

Temeljni ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja su:

- definiranje mjera demografskog razvoja,
- povoljan odabir prostorne i gospodarske strukture,
- skladan i svrhovit razvoj svih dijelova Općine sukladno prirodnim resursima,
- poboljšavanje svih oblika komunikacije,
- zaštita krajobraznih vrijednosti,
- zaštita prirodnih i kulturnih vrijednosti.

Navedene ciljeve potrebno je planski ostvariti sustavom dokumenata prostornog uređenja kroz njihovu izradu i donošenje na način da se osigura racionalno korištenje i zaštita prostora, skladan demografski razvoj, te unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture.

2.2.1. Demografski razvoj

Ciljevi demografskog razvoja su:

- raspored stanovništva u prostoru sukladno prirodnim i proizvodnim resursima u pojedinim dijelovima Općine,
- poticaj zadržavanja stanovnika u slabije naseljenim područjima odnosno poticaj za naseljavanjem istih područja na način da se:
 - izgrađuje komunalna i urbana infrastruktura,
 - osiguraju prostorni preduvjeti za otvaranje novih radnih mjesta,
 - ostvaruju dobre prometne veze,
 - osmišljava kvalitetnije i unosnije korištenje prostora na temelju održivog razvoja.

2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture

Zatečena prirodna osnova na prostornoj matrici Općine sačinjava Ravnokotarski zaobalni prostor.

Temeljni cilj PPZŽ-a je osigurati prostorne predispozicije za razvoj svake pojedine prostorno-razvojne cjeline, sukladno prirodnim pogodnostima, zatečenom stanju i smjernicama razvoja. Stoga je definiranje temeljnih ciljeva prostornog razvoja svake pojedine prostorno-razvojne cjeline vezano uz utvrđivanje osnovnih ciljeva daljnjeg gospodarskog, a samim time i prostornog razvoja Općine.

Ciljevi prostornog razvoja Ravnokotarskog zaobalnog prostora su:

- transformacija tradicionalnih poljoprivrednih domaćinstava u tržišno orijentirane proizvođače,
- kvalitetna organizacija cjelokupnog ciklusa agrarne proizvodnje: primarna proizvodnja, prerada, skladištenja, priprema za tržište, marketing, financiranje, i sl.

Sukladno navedenom, očigledno je da utvrđivanje gospodarske strukture po prostorno-razvojnim cjelinama na području Općine ima za cilj:

- dati prednost bržem rastu gospodarskih djelatnosti na području poljodjelstva,
- proizvodnju treba razvijati u skladu s propisanim ekološkim uvjetima i standardima dajući prednost manjim pogonima (u proizvodnoj zoni) i modernim tehnologijama.
- neposredno i intenzivno ulagati u vodoopskrbu i odvodnju,
- izgraditi prateću komunalnu infrastrukturu,

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Razvoj naselja treba osigurati kroz svrhovit i učinkovit razvoj društvene, prometne i komunalne infrastrukture.

Ciljevi razvoja društvenih djelatnosti su:

planiranje mreže osnovnoškolskog obrazovanja, športa i rekreacije, zdravstva i socijalne skrbi, te uprave i administracije,

planiranje novih oblika djelovanja u domeni kulture:

osmišljavanjem multimedijskog informacijskog centra, stimuliranjem niskoprofitabilnih djelatnosti, divulgacijom kulture.

planiranje novih oblika djelovanja u domeni zdravstva i socijalne skrbi posebno u odnosu na generaciju starije dobi i mladež.

približavanje uprave i administracije pučanstvu i gospodarskim subjektima.

Ciljevi i projekcije razvitka infrastrukture su:

razvijanje cestovne prometne mreže koja će osigurati efikasno povezivanje glavnih razvojnih žarišta sa županijskim centrom te kvalitetnu vezu s Jadranskom autocestom,

modernizacija željezničke mreže,

izgradnja cestovne mreže u planiranim proizvodnim, stambenim, poljoprivrednim i drugim zonama u odnosu na vrijednost prostora i njegovo optimalno korištenje,

osiguranje prostornih pretpostavki za promet u mirovanju,

razvijanje ostalih infrastrukturnih mreža (vodoopskrbne mreže, sustavi odvodnje i otpadnih voda, telekomunikacijske mreže, elektroenergetske mreže, sustav zbrinjavanja otpada) koje trebaju pratiti ukupni gospodarski rast.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Ciljevi zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti, te zaštite kulturno-povijesnih cjelina su:

- poluprirodnu i kultiviranu sliku krajolika očuvati

- spomenike graditeljstva očuvati i održavati

- arheološke lokalitete istražiti i valorizirati

- ostatke tradicijske arhitekture revitalizirati

- ne dozvoliti gradnju novih objekata (osobito ako su velikih dimenzija) u neposrednoj blizini spomenika graditeljstva.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada ili općine

Ciljevi uređenja naselja su:

- podizanje standarda javnih usluga,
- poboljšavanje svih oblika komunikacije,
- oblikovanje i razvitak novog javnog prostora,
- osiguranje prostornih pretpostavki za razvoj društvenih djelatnosti,
- planiranje mreže objekata predškolskog odgoja,
- podizanje kvalitete stanovanja,
- zaštita krajobraznih vrijednosti unutar naselja.

Ciljevi razvitka komunalne infrastrukture su:

- izgradnja cestovne mreže u planiranim proizvodnim, stambenim, poljoprivrednim i drugim zonama u odnosu na vrijednost prostora i njegovo optimalno korištenje,
- osiguranje prostornih pretpostavki za rekonstrukciju putnih prijelaza željeznica,
- razvijanje ostalih infrastrukturnih sadržaja (vodoopskrbne mreže, sustavi odvodnje i otpadnih voda, telekomunikacijske mreže, elektroenergetske mreže, sustav zbrinjavanja otpada) koje trebaju pratiti ukupni gospodarski rast.

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

U cilju racionalnog korištenja i zaštite prostora potrebno je:

- odrediti područja vrijednih resursa na kojima je isključena prenamjena prostora,
- predvidjeti gašenje neprimjerenih sadržaja, a prostor sanirati i revitalizirati,
- poboljšati sve aspekte postojećih već angažiranih prostora,
- prioritetno ispitati mogućnosti korištenja postojećih koridora pri planiranju trasa velike infrastrukture i izbjegavati zauzimanje novih površina vrijednih resursa osobito poljodjelskih i šumskih.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Ciljevi utvrđivanja GP-ova:

- preispitivanje važećih GP-ova u odnosu na izgrađenost u prostoru,
- nezaposjedanje novih prostora za izgradnju naselja formiranjem novih GP-ova,
- redefiniranje granica pojedinih naselja sukladno s novonastalom situacijom i potrebama, kao i promjenama nastalim u politici planiranja prostora i zaštite okoliša.

Osnovni kriteriji određivanja novih granica GP-a su:

- racionalno i svrhovito korištenje prostora,
- očuvanje i unapređenje postojećih vrijednosti okoline.

Širenje GP-a, kada je to potrebno i opravdano, treba udaljiti od prometnih koridora magistralnih i regionalnih prometnica, težeći prema zaokruživanju izgrađenog prostora

naselja. Povezivanje i spajanje zaseoka treba izbjegavati ako će se time narušiti postojeći ruralni ambijent.

Faktori koji utječu na proširenje GP-a naselja su:

- pozitivni trendovi demografskih kretanja naselja (stvarni ili očekivani),
- postojeći i planirani sustav centralnih naselja.

Faktori ograničenja širenja GP-a su:

I. zatečena prirodna osnova:

- nepovoljni mikroklimatski uvjeti stanovanja,
- tektonski rasjedi,
- nagibi zemljišta veći od 12%,
- zemljišta nedovoljne nosivosti,
- zemljišta s visokim podzemnim vodama,
- plavljenja zemljišta,
- zone pod utjecajem učestalih i jačih zagađenja.

II. zatečeni resursi područja:

- zone poljoprivredne djelatnosti,
- zone privrednih djelatnosti,
- infrastrukturni i rezervni koridori,
- šumsko zemljište,
- zaštićeni objekti i dijelovi prirode,
- spomenici kulture i njihove zaštitne zone,
- zone specijalne izgradnje,
- zone koje nije moguće ekonomično komunalno opremiti.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalna infrastrukture

Uređenje naselja u direktnoj je vezi s podizanjem kvalitete življenja. To prije svega znači definiranje i uređenje javnih površina.

Tijekom vremena intenzivnog i stihijskog rasta naselja degradiran je pojam javnog prostora i marginalizirana potreba uređenja svega što nije isključivo u funkciji stanovanja, proizvodnje ili usluge, što je rezultiralo degradacijom života u naseljima.

To vrijedi za sve tipove naselja.

Stoga je stalni cilj pri urbanom oblikovanju i oplemenjivanju naseljenog prostora potrebno urediti i sadržajno osmisliti javne prostore koje čine:

- pješačke ulice i trgovi,
- šetnice i okupljališta,
- parkovi i javno zelenilo,
- dječja igrališta
- športske tereni, te biciklističke i druge staze.

Razvoj naselja i urbano preoblikovanje treba pratiti i adekvatna infrastrukturna opremljenost, s ciljem podizanja kvalitete i komunalne opremljenosti naselja.

Ciljevi razvitka komunalne infrastrukture:

- izgradnja i održavanje lokalne i nerazvrstane cestovne mreže u planiranim proizvodnim, stambenim, poljoprivrednim i drugim zonama, u odnosu na vrijednost i optimalno korištenje prostora,
- poboljšanje prijevoza putnika u javnom prometu,

- osiguranje dostatnog parkirališnog prostora sukladno potrebama i namjeni susjednih mikrolokacija,
- održavanje javnih površina,
- distribucija elektroenergetskog sustava na racionalan način, tako da u najmanjoj mogućoj mjeri utječe na stanje okoliša,
- razvijanje ostalih infrastrukturnih sadržaja koji trebaju učinkovito pratiti ukupni gospodarski rast na lokalnoj razini (vodoopskrba, odvodnja otpadnih voda, telekomunikacijski sustav),
- održavanje čistoće,
- odlaganje komunalnog otpada,
- osiguranje trajnog i kvalitetnog obavljanja komunalne djelatnosti,
- osiguranje održavanja komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti,
- poduzimanje mjera za očuvanje i zaštitu okoliša.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine ili grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Škabrnja kao općinsko središte sastavni je dio šireg razvojnog koridora koji se u prostornom smislu očituje kroz longitudinalni sklop naselja Ravnih kotara. Prema fizionomskoj podjeli prostora u Prostornom planu Zadarske županije, prostor Općine pripada Ravnokotarskom zaobalnom prostoru koji čini najveći dio prirodno-geografske cjeline Ravnih kotara. To je jedna od najvećih koncentracija poljoprivrednog zemljišta u Južnoj Hrvatskoj s nekad razvijenom poljoprivrednom proizvodnjom u privatnom i tzv. društvenom sektoru. Taj dio Županije obuhvaća 6 općina, odnosno 52 naselja.

Tablica 6. Jedinice lokalne samouprave u Ravnokotarskom zaobalnom prostoru

Općina	Površina km ²	Broj stanovnika 2001.	Broj naselja
Benkovac (dio) ¹			
Lišane Ostrovičke (dio) ²	357,81	8.789	32
Stankovci	30,20	740	2
Polača	82,30	2.088	7
Škabrnja	30,64	1.434	4
Poličnik (dio) ³	22,93	1.772	2
	44,47	3.048	5
Ukupno	568,35	17.871	52

¹ bez naselja: Bjelina, Brgud, Bruška, Karin Donji, Lisičići, Medviđa, Popovići

² bez naselja: Dobropoljci.

³ Islam Latinski, Lovinac, Poličnik, Suhovare, Visočane.

Izvor: Prostorni plan Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije (02/01, 06/04, 02/05, 17/06 i 3/10)

Općina Škabrnja ima vrlo povoljan geoprometni položaj: blizina čvorišta autoceste A1 Zagreb-Dubrovnik, mala udaljenost od zračne luke Zemunik, blizina i dobra povezanost sa županijskim središtem. Zajedno s plodnim tlom i tradicijom bavljenja poljoprivredom to su dobri preduvjeti razvoja Općine u okviru Županije i Republike.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Određene su sljedeće osnovne namjene:

1. POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA NASELJA

I. GP naselja Škabrnja

- izgrađeni dio građevinskog područja
- neizgrađeni dio građevinskog područja

II. GP naselja Prkos

- izgrađeni dio građevinskog područja
- neizgrađeni dio građevinskog područja

2. POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE PROSTORA IZVAN NASELJA

A. IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA

- GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA - pretežito zanatska - **I2**
- GOSPODARSKA NAMJENA – POSLOVNA NAMJENA – komunalno servisna – **K3 (OI – odlagalište otpada – inertni otpad)-**
- POVRŠINA ZA ISKORIŠTAVANJE MINERALNIH SIROVINA - ostalo - ciglarska glina - **E3**
- ŠPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA - **R**
- GROBLJA - **+⁺**
- VODNE POVRŠINE – zona akumulacije - **V**
- INFRASTRUKTURNE POVRŠINE - **IS**

B. POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

- POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE – **P**
- ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE – **Š**
- ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE - šuma posebne namjene -

Š3

- OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE -

PŠ

Građevinsko područje naselja sastoji se od izgrađenog i neizgrađenog dijela. Izgrađenim dijelom građevinskog područja naselja smatra se ono građevinsko područje naselja na kojem su izgrađene građevne čestice, infrastrukturne građevine i površine te privedene namjeni ostale površine. Neizgrađeni dio građevinskog područja naselja je prostor predviđen za proširenje izgrađenog dijela građevinskog područja naselja.

Izgrađeni dio građevinskog područja i neizgrađeni dio građevinskog područja su izgrađene i neizgrađene prostorne cjeline slijedećih namjena:

- stambena namjena – **S**
- javna i društvena namjena – upravna – **D1**
- javna i društvena namjena – socijalna – **D2**
- javna i društvena namjena – zdravstvena – **D3**
- javna i društvena namjena – predškolska – **D4**
- javna i društvena namjena – školska – **D5**
- javna i društvena namjena – kulturna – **D7**
- javna i društvena namjena – vjerska – **D8**
- športsko-rekreacijska namjena - **R**
- javne zelene površine – javni park – **Z1**

Površine za razvoj i uređenje prostora izvan naselja su:

- izdvojena građevinska područja izvan naselja
- površine izvan građevinskih područja

Izdvojena građevinska područja izvan naselja su izgrađene i neizgrađene prostorne cjeline slijedećih namjena:

- gospodarska namjena - proizvodna - pretežito zanatska - **I2**

- površina za iskorištavanje mineralnih sirovina - ostalo - ciglarska glina - **E3**
- športsko-rekreacijska namjena - **R**
- groblja
- infrastrukturne površine – **IS**

Površine izvan građevinskih područja obuhvaćaju:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene – **P**
- šuma isključivo osnovne namjene – **Š**
- šuma isključivo osnovne namjene - šuma posebne namjene - **Š3**
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište - **PŠ**

Planom definirana **stambena namjena – S** su površine na kojima su postojeće i planirane građevine stambene namjene.

Na površinama stambene namjene mogu se graditi i uređivati prostori i za prateće sadržaje kao prodavaonice; predškolske ustanove (dječji vrtići i jaslice), škole; ustanove zdravstvene zaštite i socijalne skrbi; parkovi i dječja igrališta; te druge namjene koje dopunjuju stanovanje, ali mu istodobno ne smetaju (osobne usluge, sitni obrti, vjerske zajednice, poslovni prostori - uredi, manji športsko-rekreativni sadržaji i površine i sl.).

Prateći sadržaji mogu biti također i u sklopu stambene građevine.

Planom definirana **javna i društvena namjena – D** gdje se mogu se graditi građevine za javnu i društvenu namjenu i prateće sadržaje.

Građevine za javnu i društvenu namjenu su:

- upravne – **D1**
- socijalne – **D2**
- zdravstvene – **D3**
- predškolske – **D4**
- školske – **D5**
- kulturne – **D7**
- vjerske – **D8**

U svim građevinama javne i društvene namjene mogu se uređivati prostori koji upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja u tim građevinama.

Postojeće građevine za zdravstvo – **D3** i socijalnu skrb – **D2** proširivat će se rekonstruirati i adaptirati u skladu s uvjetima iz Plana, a gradnja novih odredit će se prema potrebama, u skladu s standardima *ili na lokacijama usklađenima s planom korištenja i namjene prostora*.

Postojeće građevine predškolskih – **D4** i osnovnoškolskih ustanova – **D5** proširivat će se rekonstruirati i adaptirati u skladu s uvjetima iz Plana, a gradnja novih odredit će se prema potrebama, u skladu s standardima *ili na lokacijama usklađenima s planom korištenja i namjene prostora*.

Građevine za kulturu i šport – **D7** gradit će se prema potrebama *ili na lokacijama usklađenima s planom korištenja i namjene prostora*.

Postojeće vjerske građevine – **D8** proširivat će se rekonstruirati i adaptirati u skladu s uvjetima iz Plana, a gradnja novih odredit će se prema potrebama, u skladu s standardima *ili na lokacijama usklađenima s planom korištenja i namjene prostora*.

Manje kapelice, križevi i sl. mogu se graditi i na zelenim površinama.

Drugi sadržaji društvenog interesa (uprava, udruge građana i sl.) – **D1**, planiraju se prema potrebama i u skladu s posebnim standardima *ili na lokacijama usklađenima s planom korištenja i namjene prostora*.

Spomenici, spomen - obilježja i sl. mogu se graditi i na zelenim površinama.

Planom definirana **javne zelene površine – javni park – Z1** je javni neizgrađeni prostor oblikovan planski raspoređenom vegetacijom i sadržajima temeljno ekoloških obilježja, namijenjen šetnji i odmoru građana.

Planom definirana **gospodarska namjena - proizvodna - pretežito zanatska - I2** su industrijski, obrtnički, zanatski, gospodarski pogoni svih vrsta, skladišni prostori, poslovne, upravne, uredske, trgovačke građevine i sl.

Planom definirana površina za **iskorištavanje mineralnih sirovina - ostalo - ciglarska glina - E3** su potencijalne lokacije za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina.

Planom definirana **gospodarska namjena – poslovna namjena – komunalno servisna – K3** dozvoljeno je uređenje površina za odlaganje inertnog otpada.

Planom definirana **športsko-rekreacijska namjena - R** sadrži površine za šport i rekreaciju.

Na površinama za šport i rekreaciju moguća je gradnja športskih građevina (bazeni i sl.), s gledalištem ili bez gledališta, te drugi prostori što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja na tim površinama i u građevinama, te zimsko natkrivanje vanjskih terena.

Planom definirana **groblja** su površine na kojima se, osim uređenja ukopnih mjesta, mogu graditi prateći sadržaji koji služe osnovnoj funkciji groblja (crkve, kapele, obredne dvorane, mrtvačnice i sl.).

Postojeća groblja mogu se povećati u okviru lokalnih potreba i prostornih mogućnosti prema uvjetima Plana.

Planom definirano **poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene -P** je vrijedno obradivo zemljište za poljoprivrednu proizvodnju u koju kategoriju spadaju: oranice, livade, voćnjaci, maslinici, vinogradi i vrtovi.

Planom definirane **šume isključivo osnovne namjene - Š** su vrijedne šumske površine na prostoru unutar granica obuhvata Plana definirane kao:

- šume posebne namjene za odmor i rekreaciju - Š3

Planom definirano **ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište – PŠ** je negradiv prostor autohtonog pejzaža.

Planom definirane **vodne površine – zona akumulacije – V** su površine namijenjene za navodnjavanje zemljišta, te se također mogu koristiti za rekreaciju i šport ukoliko to nije u suprotnosti sa primarnom namjenom.

Planom utvrđene **površine infrastrukturnih sustava - IS** su površine na kojima se mogu graditi komunalne građevine i uređaji i građevine infrastrukture na posebnim prostorima i granevnim česticama, te linijske i površinske građevine za promet.

Na površinama predviđenima za gradnju komunalnih građevina i uređaja i građevina infrastrukture na posebnim prostorima grade se:

- uređaji za kanalizaciju;
- trafostanice;
- plinske primopredajne mjerno-redukcijske stanice;
- komutacijske građevine;
- **sunčane elektrane**
- građevine za druge komunalne i slične djelatnosti.

Na površinama predviđenima za linijske, površinske i druge infrastrukturne prometne građevine grade se i uređuju:

- ulična mreža i trgovi s mogućnošću denivelacije;
- **parkirališta** s mogućnošću deniveliranog pristupa;
- autobusne stanice s pratećim sadržajima;
- željeznička mreža, građevine i prateći sadržaji;
- mreža biciklističkih staza i traka;
- pješačke zone, rampe, stubišta, putovi i sl.;
- benzinske postaje s pratećim sadržajima;
- javne gradske površine - tematske zone.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine) - Tablica 3.

Red. broj	Općina Škabrnja	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	GP ukupno izgrađeni dio GP ukupno -obalno -otočno -kontinentalno – granično -ostalo	GP	296,9280 190,4022 - - - 0	13,16 8,44 - - - 0	6,35 9,45 - - - 0
1.2.	Izgrađene strukture van GP-a ukupno	I E H K T R Groblje	0 25,9124 - - 0,3014 - 7,3044 1,4799	0 1,14 - - 0,01 - 0,32 0,06	0 55,70 - - 5932,31 - 108,38 0,0
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno -obrađive	P (P1,P2,P3)	- 1020,5500	- 45,25	- *0,58
1.4.	Šumske površine ukupno -gospodarske -zaštitne -posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	646,1200 - - 4,8130	28,64 - - 0,21	*0,19 *- - *0,00
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	225,5414	10,14	*0,26

	ukupno					
1.6.	Vodne površine -vodotoci -jezera -akumulacije -retencije -ribnjaci	ukupno	V	- 6,3555	- 0,28	-
1.7.	Ostale površine	ukupno	N IS	- - 20,0185	- - 0,88	*- - 0,02
	OPĆINA	UKUPNO		2255,3245	100	*1,26

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

3.3.1. Uvjeti smještaja poslovno proizvodnih djelatnosti

Poslovno proizvodni objekti mogu se graditi na:

- površinama **GP naselja**
 - **GP unutar naselja**
 - na površinama STAMBENE NAMJENE – S
 - na površinama STAMBENE NAMJENE – S - unutar stare jezgre naselja (označene na kartografskim prikazima 4.1.-4.4.)
 - **GP izvan naselja**
 - na površinama GOSPODARSKE NAMJENE - PROIZVODNA - PRETEŽITO ZANATSKA - I2
 - na površinama GOSPODARSKA NAMJENA – POSLOVNA NAMJENA – komunalno servisna – K3

3.3.1.1. Uvjeti smještaja poslovno proizvodnih djelatnosti na GP unutar naselja

3.3.1.1.1. Uvjeti smještaja gospodarskih građevina na površinama STAMBENE NAMJENE – S

Unutar površina STAMBENE NAMJENE - **S**, nestambene zgrade mogu se graditi građevine za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- a) građevine za smještaj i boravak gostiju u sklopu seoskog turizma ili obiteljskog gospodarstva (hotel, motel, pansion, apartmani, sobe za smještaj gostiju, autokamp),
- b) građevine za pružanje ugostiteljskih usluga (restoran, pizzerija, barovi, i sl.),
- c) obrtničke radionice (kovač, stolar, mehaničar, i sl.),
- d) trgovački sadržaj (trgovina mješovite robe, mesnica, pekara, poljoprivredni proizvodi, suveniri i autohtoni proizvodi, i sl.),
- e) objekti prerade primarne poljoprivredne proizvodnje (vinarija, uljara, pršutana i sl.),
- f) uslužne djelatnosti (poljoprivredna apoteka, i sl.).

3.3.1.1.2. Uvjeti smještaja gospodarskih građevina na površinama STAMBENE NAMJENE – S – unutar stare jezgre naselja

U sklopu zone stare jezgre naselja (označene na kartografskim prikazima 4.1.-4.4.), Planom je dozvoljena izgradnja nestambenih građevina sljedećih sadržaja:

- a) građevine za smještaj i boravak gostiju (hotel, motel, pansion, apartmani i sobe za smještaj gostiju, i sl.),
- b) građevine za pružanje ugostiteljskih usluga (restorani, pizzerije, barovi, i sl.).
- c) tradicionalno obrtništvo (čipkarstvo, kovačke radionice, i sl.),
- d) trgovački sadržaj (suveniri, autohtoni proizvodi i sl.),

Planom se zabranjuje izgradnja nestambenih građevina unutar stare jezgre naselja (označene na kartografskim prikazima 4.1.-4.4.) osim u svrhu rekonstrukcije ili obnove građevine za tradicionalne obrte ili radnje, ili u svrhu promicanja kulturno-povijesne baštine, kao i za boravak i smještaj gostiju.

3.3.1.2. Uvjeti smještaja poslovno proizvodnih djelatnosti na **GP izvan naselja**

Površine za poslovno proizvodne djelatnosti su:

- GOSPODARSKA NAMJENA - PROIZVODNA - pretežito zanatska - **I2**
 - **I2 – Marinovac** – postojeće (I2-1)
 - **I2 – Marinovac** - planirano (I2-2)
 - **I2 – Vlačine** - planirano (I2-3)
- GOSPODARSKA NAMJENA – POSLOVNA NAMJENA – komunalno servisna – **K3** - planirano

3.3.1.2.1. Uvjeti smještaja gospodarskih građevina na površinama GOSPODARSKE NAMJENE - PROIZVODNA - PRETEŽITO ZANATSKA - I2

Pod pojmom zgrada gospodarskih djelatnosti podrazumijevaju se građevine koje sukladno Klasifikaciji vrsta građevina (N.N. 11/98.) nemaju stambene površine ili je manje od 50% ukupne korisne (neto) površine zgrade namijenjeno za stambene svrhe.

Gradnja gospodarskih građevina koncentrirat će se na:

površinama gospodarske namjene - proizvodna - pretežito zanatska - I2:

- zona **Marinovac**
- zona **Vlačine**

3.3.1.2.2. Uvjeti smještaja gospodarskih građevina na površinama GOSPODARSKA NAMJENA – POSLOVNA NAMJENA – komunalno servisna – K3

Unutar GOSPODARSKA NAMJENA – POSLOVNA NAMJENA – komunalno servisna – K3 dozvoljeno je uređenje površina za odlaganje inertnog otpada.

Predviđena zona mora imati osiguran kolni pristup min. širine 5,0 m.

3.3.1.3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti na površinama **izvan GP naselja**

Na površinama šuma isključivo osnovne namjene **Š**, na površinama poljoprivrednog tla osnovne namjene **P**, nije dozvoljena gradnja građevine za gospodarsku namjenu, već samo građevina navedenih pod točkom 2.4.2. i 2.4.3. .

3.3.2. Uvjeti smještaja turističkih djelatnosti

Turistički objekti mogu se graditi na:

- površinama **GP naselja**
 - **GP unutar naselja**
- površinama **izvan GP naselja**
 - POLJOPRIVREDNOM TLU ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE – **P**
 - ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE - šuma posebne namjene - **Š3**

Unutar **GP naselja** turističke djelatnosti mogu se smjestiti unutar stambenih objekata ili unutar zasebnih građevina za smještaj i boravak gostiju (hotel, motel, pansion, apartmani, sobe za smještaj gostiju).

Na POLJOPRIVREDNOM TLU ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE – **P**, turističke djelatnosti mogu se smjestiti unutar stambenih objekata ili unutar zasebne građevine za smještaj i boravak gostiju u sklopu seoskog turizma ili obiteljskog gospodarstva (apartmani, sobe za smještaj gostiju).

3.4. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora

Građevinsko područje naselja /GP naselja/ je cjelovit prostor naselja koji se sastoji od izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja.

Unutar područja obuhvata ovoga Plana, općinu Škabrnja čine dva građevinskih područja naselja, i to:

- GP naselja Škabrnja
- GP naselja Prkos

Planom su određene površine GP naselja koje sadrži prostor izgrađenoga i neizgrađenog dijela naselja i područje za razvoj naselja (neizgrađeni dio).

Planom je utvrđeno stanovanje kao osnovna namjena prostora unutar granica građevinskog područja naselja.

Unutar granica građevinskog područja naselja dozvoljena je izgradnja:

- a) stambenih zgrada
- b) poslovnih zgrada (trgovačkih, uslužnih, servisnih, ugostiteljsko-turističkih, proizvodnih i sličnih namjena - u skladu s uvjetima iz točke 3. ovih Odredbi (Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti)
- c) zgrada javnog i društvenog standarda (predškolskih, školskih, kulturnih, zdravstvenih, sportskih i vjerskih ustanova) - u skladu s uvjetima iz točke 4. ovih odredbi (Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti).

Unutar granica građevinskog područja naselja uređivat će se sljedeće površine:

- d) javne zelene površine
- e) površine sportsko rekreacijskih sadržaja (otvorena igrališta)
- f) pješačke i biciklističke staze (točka 5)
- g) trgovi (točka 5)
- h) infrastrukturni koridori (točka 5) i sl.

Izgradnja i širenje naselja dozvoljena je isključivo unutar granica GP-a naselja.

Unutar granica GP-a naselja, građevine se mogu graditi isključivo na građevinskim parcelama.

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline) - tablica 3.

Red. broj	Općina Škabrnja	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
1.1.	Zaštićena prirodna baština ukupno -nacionalni park -park prirode -ostali zaštićeni dijelovi prirode	NP PP	- - -	- - -	- - -
1.2.	Zaštić. graditeljska baština ukupno -arheološka područja -povijesne graditeljske cjeline		0 61,0128 0	0 2,70 0	*0 *0 *0
	OPĆINA UKUPNO		2255,324 5	100	*0
2.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
2.1.	More i morska obala obalno područje otočno područje		-	-	-
2.2.	Energija proizvodnja potrošnja		32,7399	ne iskazuje se	
2.3.	Voda vodozahvat potrošnja		341,0017		
2.4.	Mineralne sirovine		-		
	OPĆINA UKUPNO		2255,324 5	-	-

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)

3.5.1.1. Cestovni promet

Na osnovu Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (N.N 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), na području općine Škabrnja glavnu cestovnu mrežu čine prometnice sljedećih kategorija:

a) državne ceste

D 56: Čvor Tromilja (D424) – Benkovac - Skradin – Drniš – Muć –čvor Klis –Grlo (D1); duljine 2,1 km

b) županijske ceste:

Ž 6021: Ž 6014 - Zemunik Gornji – Škabrnja – Zapužane – Miranje (Ž 6064), duljine 5,6* km

Ž 6044: Galovac (Ž 6042) – Prkos – Škabrnja (Ž 6021) – D 56, duljine 4,3* km

c) lokalne ceste:

L 63112: Zemunik Donji (Ž 6044,) – Ž6044, duljine 1,5* km

* Duljina označava dionicu ceste koja se nalazi na području Općine

U cestovnoj mreži Zadarske županije najznačajniju prometnu ulogu ima Autocesta A1 koja povezuje primorske i kopnene dijelove države. Autocesta A1 Zagreb – Split

prolazi sjeverozapadno od granične linije Općine. Na udaljenosti od cca 500 m od granične linije Općine je priključak na autocestu u predjelu Tromilje.

Povezivanje Općine sa Benkovcem i Zadrom ostvaren je državnom cestom D56 i županijskom cestom Ž6021 koje se vežu na državnu cestu D502 (Rijeka, Zadar, Split, Dubrovnik). Sva križanja i odvojeci s ove ceste su u istoj razini s regulacijom prometa putem prometnih znakova i horizontalne signalizacije.

Županijska cesta Ž6021 prolazi cijelim naseljem te prelazi preko željezničke pruge u centralnom dijelu što s prometnog stajališta predstavlja niz problema. Na tom pravcu promet se odvija otežano zbog čestih ulaza/izlaza na postojeću cestu, internog prometa vozila iz samog naselja, što utječe na propusnu moć ceste i utječe na sigurnost prometa na ovoj značajnoj prometnici za općinu Škabrnja.

Središte općine, tj. Škabrnja, je povezano s naseljem Prkos poprečnim spojnim vezama putem županijske ceste Ž 6044 i nerazvrstanom cestom. Škabrnje centar - Vlačine – Prkos.

U samom središtu naselja Škabrnja i Prkos postoje mjesne ulične mreže raznih širina i gabarita s nepovoljnim tehničkim elementima, a što je uvjetovano postojećom izgrađenosti objekata i naselja. Ova mreža naselja je uglavnom asfaltirana.

Postojeća cestovna mreža i javnih i nekategoriziranih cesta nije pogodna za kvalitetno i sigurno odvijanje prometa (minimalni poprečni profili, nepovoljni tehnički elementi, djelomično neasfaltirano i dr.).

Postojeća cestovna mreža mora se modernizirati, što traži redovito održavanje kolničke konstrukcije i poboljšanje sigurnosti prometa postavljanjem odgovarajuće prometne signalizacije i realizacijom boljih tehničkih elemenata. Unutar svakog naselja moraju se proširiti trase cestovne mreže te izvršiti odgovarajuća regulacija prometa u cilju ostvarenja bolje protočnosti vozila.

Uz Županijsku cestu Ž6021 po cijeloj dužini izgrađen je jednostrani nogostup promjenjive širine, za sigurniji pješački promet moraju se izgraditi odgovarajući nogostupi i uz ostale prometnice.

Naselja su povezana sa županijskim središtem svakodnevnim autobusnim linijama.

U naselju Škabrnja su izgrađena autobusna stajališta, uglavnom na kolniku prometnice Ž6021.

Potrebno je urediti i izgraditi tehnički ispravna autobusna stajališta te okretišta autobusa.

Promet u mirovanju treba riješiti izgradnjom odgovarajućih parkirališnih ili garažnih površina prema stvarnim potrebama svih postojećih i planiranih prostornih sadržaja.

Radi gospodarskog razvoja cjelokupnog prostora ove općine moraju se redovito održavati svi gospodarski, protupožarni i poljski putevi i staze.

Planom se predviđa nova mreža nerazvrstanih cesta.

3.5.1.2. Željeznički promet

Područjem Općine kao i kroz samo općinsko središte, prolazi magistralna željeznička pruga M606 Knin – Zadar i dijeli ga na dva dijela. Temeljem Odluke o razvrstavanju magistralnih željezničkih pruga (NN 64/93) kategorija pruge je magistralna priključna pruga oznake i broja MP 11.1.

Prijelaz prometnice preko pruge u općinskom središtu osiguran je sa prijelazima u nivou od čega jedan sa signalizacijom i polubranikom te u zaseoku Ivković prijelazom u dvije razine.

Prijelaz prometnice preko pruge u naselju Prkos potrebno je urediti.

Željezničke postaje nalaze se u Škabrnji i Prkosu, od kojih je postaja Škabrnja opremljena sa stajalištima i pristupnim platoima, a za postaju Prkos nije izvedeno ništa. Potrebno je urediti željezničke postaje u naseljima Škabrnja i Prkos.

U koncepciji dugoročnog razvoja prometa, željeznici je dana uloga glavnog prijevoznika robe uz istovremeno povećanje kapaciteta u prijevozu putnika, a što zahtjeva nužnu modernizaciju i elektrifikaciju te bolju organizaciju željezničkog prometa. Poboljšanje i modernizacija te uređenje postojeće pruge omogućiti će bolju povezanost Općine sa širim prostorom Županije i dalje.

3.5.1.3. Telekomunikacijski sustav

Na području Općine izgrađena je digitalna lokalna komutacija koja je putem svjetlovodnih kabela vezana na glavni komutacijski centar u Zadru. TK mreža izvedena je podzemnim kabelima. Magistralni vod proteže se iz pravca Raševića uz glavnu prometnicu Ž6021. Od magistralnog voda protežu se ogranci mjesne mreže. Postojeća telekomunikacijska mreža zadovoljava sadašnje potrebe i ima mogućnosti proširenja kapacitete.

Povećanje kapaciteta fiksne telekomunikacijske mreže vršit će se sukladno dinamici izgradnje planiranih građevinskih zona koje će se vezati na postojeću mrežu.

Na području Općine poštansku službu vrši Hrvatska pošta – Centar pošta Zadar putem poštanskog ureda 23223 Škabrnja. Prema planovima razvoja HP-CP Zadar na području Općine ne predviđa se otvaranje novih Poštanskih ureda.

U segmentu pokretnih telekomunikacija na temelju plana višeg reda predviđena se potencijalna područja baznih stanica. Gradnja i nadogradnja pokretne telekomunikacijske mreže će se odvijati na način da više operatera koriste zajedničke samostojeće antenske stupove, kada je to moguće. Novi sadržaji infrastrukture pokretne telekomunikacijske mreže (osnovne postaje na krovnim prihvatima, samostojeći antenski stupovi s osnovnim postajama i drugo) će se graditi sukladno potrebama razvoja mreže pokretne

3.5.2. Energetski sustav

3.5.2.1. Elektroenergetski sustav

Područje Općine je u sklopu jedinstvenog elektroenergetskog sustava Zadarske županije na koju je vezano putem 10 kV kabelskih vodova. Cjelokupna elektroenergetska mreža i objekti ovog područja su uništeni i opljačkani u Domovinskom ratu. Sanacijom i obnovom odnosno sagledavajući budući porast konzuma za najmanje tridesetak godina koliko je otprilike životni vijek najvećeg djela opreme izgrađena je nova elektroenergetska mreža.

Planovima HEP-a prijenos PrP Split uz mjesto Poličnik predviđena je izgradnja TS 110/10(20) kV. Njenom izgradnjom poboljšat će se kvaliteta i sigurnost napajanja postojećih potrošača na širem području, te ostvarit i mogućnosti rasta njihova opterećenja i priključak novih potrošača, među kojima je i nova poslovno industrijska zona Marinovac.

Ostale planirane građevinske zone vezat će se na postojeću mrežu.

Za planirani sustav navodnjavanja polja Škabrnja treba izgraditi dvije nove trafostanice i pripadajuću elektroopskrbnu mrežu. Izgradnja je planirana u fazama.

U prvoj fazi planira se izgradnju crpne stanice kod akumulacije "Vlačine" koja je na sjeverozapadnom rubu područja i tri crpne stanice na bunarima jugoistočno od akumulacije.

Kako će se u prvoj fazi graditi crpna stanica "Vlačine", gdje će biti i centralizirano upravljanje, planirana je TS1 u samom objektu CS "Vlačine" i NN razvod do tri crpne stanice na bunarima. U drugoj fazi izgradnje sustava za navodnjavanje planira se izgradnja crpne stanice kod buduće akumulacije "Nadinsko blato", te za njeno napajanje izgradnja TS2 u samom objektu CS "Nadinsko blato".

3.5.2.2. Plinifikacija

Za županijsku distributivnu mrežu izrađena je Studija opskrbe prirodnim plinom Zadarske županije i Idejni projekt opskrbe plinom Zadarske Županije kojima su određene trase plinovoda te regulacijske stanice. Prostornim planom Općine Škabrnja planira se provesti potpuna plinifikacija svih planiranih građevina čime će se omogućiti korištenje plina za grijanje, pripremu potrošnje tople vode i eventualno za hlađenje

Plinsko distributivna mreža sastoji se iz srednjetačnih plinovoda, STP radnog tlaka plina 4 bara koji služe za distribuciju plina od plinske regulacijske stanice, RS do potrošača i pripadnih kućnih priključaka koji spajaju distribucijski plinovod s objektima

3.5.2.3. Potencijalni i lokalni izvori energije

U cilju racionalnijeg korištenja i zaštite prostora planirane su potencijalne zone za proizvodnju električne energije korištenjem sunca.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

3.5.3.1. Vodoopskrba

Vodoopskrba Općine riješena je u sklopu Istočnog ogranka regionalnog vodovoda. Glavni objekti tog ogranka su crpna stanica "Grgurica", vodospremnik "Zemunik Gornji", cjevovod koji ih spaja duljine cca 12 km, profila 500 mm.

Kroz naselje Škabrnja položen je magistralni cjevovod najvećim dijelom uz kolnik županijske ceste Ž 6021 na potezu od Zemunika Gornjeg do naselja Ivkovići. Vodovodna mreža naselja Škabrnja spojena je na magistralni cjevovod.

Vodovodna mreža naselja Prkos spojeno je cjevovodom fi 150 na magistralni cjevovod i položenim uz kolnik nerazvrstane ceste Škabrnja centar – Vlačine – Prkos.

Naselje Škabrnja i Prkos vezani su na magistralni dovodni cjevovod \varnothing 300 mm.

Za određivanje potrebe količine vode novih naselja prihvaćene su slijedeće potrošnje:

stanovnici u naselju $q_{sp} = 250$ l/dan

maksimalna dnevna potrošnja $q_{maxdn} = 8,75$ l/sec/dan (756 m³/dan)

Ovoj količini potrošnje stanovništva treba dodati potrošnju stoke, potrošnju za zalijevanje okućnica, te potrebne količine za gašenje požara koje za naselje do 5.000 stanovnika iznose 10 l/sec.

Za zalijevanje poljoprivrednih površina treba koristiti vodu iz postojećih bunara koje u tu svrhu valja urediti.

Za određivanje potrebne količine vode gospodarskih zona prihvaća se norma od 0,3 l/s/ha.

3.5.3.2. Zaštita voda

Sjeverni dio Općine prema elaboratu "Hidrogeološki istražni radovi za prijedlog zona sanitarne zaštite crpilišta Zadarskog vodovoda", izrađenog od Instituta za geološka istraživanja iz Zagreba 1994. nalazi se u četvrtoj zoni sanitarne zaštite izvora vode za piće slivnog područja Bokanjac – Poličnik, a mjere zaštite provode se temeljem Odluke o određivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, koja obuhvaćaju crpilišta Bunari 4 i 5, Jezerce, Oko, Golubinka i Boljkovac (Sl. glasnik 3/98, Županijske skupštine Zadar) te Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN66/11).

3.5.3.3. Odvodnja otpadnih voda

„Studijom zaštite voda područja Zadarske županije“ izrađenoj od „Hidroprojekta – ing“ d.o.o Zagreb definiran je način ispuštanja otpadnih voda ovog područja.

Škabrnja

Studijom zaštite voda Zadarske županije predviđeno je formiranje zasebnog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Škabrnja u čijem sastavu se nalazi jedino naselje Škabrnja. Ovaj sustav je u cijelosti neizgrađen. Kod planiranih odvodnih sustava isključiva je primjena razdjelnog tipa odvodnje, kod čega bi se gradila mreža kanala koji bi služili za prikupljanje uglavnom sanitarnih i eventualno industrijskih otpadnih voda. Sakupljanje oborinskih voda ovom mrežom nije predviđeno niti dopušteno.

Osnovno tehničko rješenje ovako koncipiranog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sastoji se u tome da se otpadne vode promatranog područja sakupljaju pojedinim kanalima – kolektorima, i uz precrcpljivanje na pojedinim lokacijama dovode do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Generalno se predviđa primjena kombinacije gravitacijske kanalizacije (za prikupljanje i transport otpadnih voda unutar naselja gdje god je to izvedivo) te crpnih stanica i tlačnih cjevovoda samo za podizanje otpadnih voda gdje nije moguća gravitacijska odvodnja.

Za odvodni sustav Škabrnja predviđen je jedan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda smješten jugozapadno od naselja Škabrnja s dispozicijom otpadnih voda u podzemlje.

Za ukupno opterećenje od 2200 ES, te uz pretpostavku ispuštanja u osjetljivo područje, prema važećoj regulativi u Hrvatskoj potrebna je primjena prvog (I) i (II) stupnja pročišćavanja.

Za sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Škabrnja potrebna je izrada detaljnije koncepcijske dokumentacije.

Prkos

Studijom zaštite voda Zadarske županije predviđeno je formiranje zasebnog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Prkos u čijem sastavu se nalazi jedino naselje Prkos. Ovaj sustav je u cijelosti neizgrađen. Kod planiranih odvodnih sustava isključiva je primjena razdjelnog tipa odvodnje, kod čega bi se gradila mreža kanala koji bi služili za prikupljanje uglavnom sanitarnih i eventualno industrijskih otpadnih voda. Sakupljanje oborinskih voda ovom mrežom nije predviđeno niti dopušteno.

Osnovno tehničko rješenje ovako koncipiranog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sastoji se u tome da se otpadne vode promatranog područja

sakupljaju pojedinim kanalima – kolektorima, i uz precrcpljivanje na pojedinim lokacijama dovode do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Generalno se predviđa primjena kombinacije gravitacijske kanalizacije (za prikupljanje i transport otpadnih voda unutar naselja gdje god je to izvedivo) te crpnih stanica i tlačnih cjevovoda samo za podizanje otpadnih voda gdje nije moguća gravitacijska odvodnja.

Za odvodni sustav Prkos predviđen je jedan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda smješten južno od naselja s dispozicijom otpadnih voda u podzemlje.

Za ukupno opterećenje od 450 ES, te uz pretpostavku ispuštanja u osjetljivo područje, prema važećoj regulativi u Hrvatskoj potrebna je primjena prvog (I) i (II) stupnja pročišćavanja. Kod toga se, zbog relativno malog ukupnog opterećenja, pretpostavlja da će biti moguća primjena tzv. prirodi bliskih postupaka pročišćavanja ("biljni uređaj").

Za sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Prkos potrebna je izrada detaljnije koncepcijske dokumentacije.

Do izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda cijelog naselja Škabrnja i Prkosa odvodnju otpadnih voda domaćinstva moguće je riješiti izgradnjom vodonepropusnih septičkih jama tj. suvremenih uređaja koji će se prazniti putem nadležnog komunalnog poduzeća na deponij određen od nadležnih općinskih službi.

Odvodnja otpadnih voda, na djelotvoran i suvremen način, za ovo je područje od velikog značenja. Dosadašnja praksa izgradnje septičkih jama koje se ne izvode u skladu s tehnološkim propisima te postaju obične crne jame, što uzrokuje ispuštanje otpadnih voda u tlo, a time dolazi do zagađenja podzemnih voda u prvome redu. Na čitavom području općine otpadne vode iz domaćinstva disponiraju se u tlo pomoću upojnih jama. Samo ponegdje na novijim objektima vrši se prethodno pročišćavanje u septičkoj jami. Najčešće su svi objekti u sanitarno neispravnom stanju tako da predstavljaju stalnu prijetnju zdravlju stanovnika. Tako loše stanje rješavanja odvodnje otpadnih voda ne može se dozvoliti a naročito iz razloga što je zadano područje djelomično i vodozaštitno područje.

Realizacijom modernih sustava definitivno će se osigurati ekološka ravnoteža ovog inače vrlo osjetljivog prostora.

3.5.3.4. Uređenje vodotoka i voda

Općina je dio područja kojim se protežu krške doline polja. Kako je većina polja zatvorena, s nedovoljnim otjecanjem kroz ponore, dolazi do ugrožavanja poljoprivrednih površina od poplava. Stoga se izvode razni hidrotehnički objekti kojima se nastoji polja zaštititi od poplava, poboljšati odvodnja, a u novije vrijeme i navodnjavanjem povećati prinos.

Navodnjavanje unutar Općine potrebno je uskladiti s usvojenim planom navodnjavanja za područje Zadarske županije.

Izgrađen je odvodni sustav Polja Rastovac. Polje je smješteno zapadno od mjesta Škabrnja, odnosno jugoistočno od mjesta Zemunik Donji, te predstavlja najniže dijelove gornjeg sliva vodotoka Kotarke koja omeđuje zapadni rub polja u dužini od oko jedan kilometar, prolazi kroz Galovačku visoravan, dolinu Raštana, Vransko polje i utječe u Vransko jezero. Teritorijalno, polje većim dijelom pripada Općini Zemunik Donji, ali južni dio polja pripada Općini Škabrnja. Granicu tih dvaju općina upravo predstavlja južni odvodni kanal.

Ukupna površina polja Rastovac je oko 250 ha, a za najniže područje od 100 ha izgrađen je sustav površinske melioracijske odvodnje. Za taj dio polja izvedena je osnovna i detaljna kanalska mreža. Središnjim dijelom polja, od bunara "Marjanovac"

do mel. vodotoka Kotarke, prolazi glavni odvodni kanal duljine 1980 metara. Južni dio polja se štiti od vanjskih voda zahvaljujući južnom odvodnom kanalu duljine 1500 metara. Zbog neodržavanja melioracijskih kanala tokom rata, postojeći kanalski sustav je potrebno rekonstruirati na način da se zaštite melioracijske površine od tuđih, izvorskih i površinskih voda odvodnjom preko odvodnih i obodnih kanala u melioracijski vodotok Kotarku. Organizirane poljoprivredne proizvodnje danas nema, već se polje obrađuje manjim dijelom od strane obiteljskih gospodarstava.

Kraška polja ovog područja omogućuju znatno povećanje poljoprivredne proizvodnje. Preduvjet za to je prvenstveno zaštita agrarnih površina od vanjskih voda pomoću regulacije vodotoka i izgradnje obuhvatnih kanala, a tek potom odvodnjavanje i navodnjavanje kao posebne hidrotehničke mjere za povećanje prinosa. Također je potrebno izvršiti regulaciju postojećih odvodnih kanala, te održavanje svih postojećih građevina.

Sustav navodnjavanja

Izgradnja novih sustava za navodnjavanje s akumulacijama, temelji se na smjernicama određenih "Planom navodnjavanja za područje Zadarske županije" (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2007. godine).

Za omogućavanje razvoja poljoprivredne proizvodnje planira se korištenje svih raspoloživih postojećih vodnih potencijala (vodotoka, oborinskih voda, izvorišta, podzemnih voda, pročišćenih otpadnih voda, vodoopskrbnih sustava u vrijeme smanjene potrošnje i dr.).

Za polje Škabrnja planirana je izgradnja sustava za navodnjavanje površine 296 ha temeljem „Idejnog projekta navodnjavanja Škabrnja“ (Hidrokonzalt d.o.o.- Split, T.D. 158/2008, siječanj 2008. god.).

Sustav navodnjavanja u konačnoj fazi izgrađenosti sastoji se od:

- 3 bunara za zahvaćanje podzemnih voda s bunarskim crpkama i nadzemnim objektima za smještaj hidromehaničke opreme i razvodnih ormara energetskog napajanja crpki i ormara automatskog upravljanja radom crpki
- Tlačnih cjevovoda koji povezuju bunare s akumulacijama Škabrnja i Nadinsko Blato.
- Akumulacija "Škabrnja" i Akumulacija "Malo nadinsko blato"
- Zahvatnog objekta i crpne stanice "Škabrnja"
- Zahvatnog objekta i crpne stanice "Malo nadinsko blato"
- Sustava glavnih cjevovoda

Izgradnja sustava za navodnjavanje planirana je u fazama.

3.6. Postupanje s otpadom

3.6.1. Postupanje s komunalnim otpadom

Osnovni cilj postupanja s otpadom na području Općine je izgradnja cjelovitog sustava postupanja s otpadom na osnovu izrađene Studije o postupanju s otpadom za područje Zadarske županije. Ostvarivanje navedenog cilja postići će se dosljednom provedbom koncepta cjelovitog gospodarenja otpadom "IVO", kojem su glavni prioriteti:

- Izbjegavanje nastanka otpada (edukacijom, smanjenjem otpada, čišćom proizvodnjom i sl.)

- Vrednovanje neizbježnog otpada odvojeno sakupljanje i recikliranje korisnih i štetnih sastojaka otpada biološka obrada odvojeno sakupljenog bio otpada (kompostiranje)
- Odlaganje ostatnog otpada donošenje konačne odluke, na osnovi izrađene Studije o postupanju otpadom za područje Zadarske županije, prema propisima EU odlaganje ostatnog otpada s manje od 5% organske tvari.

Prema Pravilniku o gospodarenjem otpadom (NN br. 23/07) do 01.01.2012. godine, moraju se sanirati sva odlagališta, odnosno odrediti prenamjena onih koja se neće koristiti.

U međuvremenu, komunalni otpad se odvozi na odlagalište otpada Grada Zadra. Krupni građevinski otpad će se deponirati na lokaciji "Vlačine" do njegove sanacije i prenamjene u rekreacijske svrhe.

3.6.2. Postupanje s neopasnim tehnološkim otpadom

Neopasni tehnološki otpad je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima, a po količinama, sastavu i svojstvu razlikuje se od komunalnog otpada. To je otpad koji za razliku od opasnog tehnološkog otpada ne sadrži ili sadrži malo tvari koje podliježu fizičkoj, kemijskoj ili biološkoj razgradnji pa ne ugrožavaju okoliš.

U skladu sa Zakonom o otpadu (NN br. 178/04), županije osiguravaju provođenje mjera postupanja s neopasnim tehnološkim otpadom, pri čemu više županija mogu sporazumno osigurati provođenje mjera postupanja s neopasnim tehnološkim otpadom.

3.6.3. Postupanje s opasnim otpadom

Opasan otpad je utvrđen dodacima I, II, i III Zakona o ratifikaciji konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN Međunarodni ugovori, br. 3/94). Sadrži tvari koje imaju jedno od ovih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nagrizanje, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost i svojstvo otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom. Komunalni i/ili tehnološki otpad svrstava se u opasan otpad ako sadrži tvari koje imaju jedno od spomenutih svojstava.

Vlada Republike Hrvatske osigurava provođenje mjera postupanja s opasnim otpadom utvrđenih Strategijom zaštite okoliša.

Na području Zadarske županije, komunalni otpad s karakteristikama opasnog otpada sakuplja se i odlaže zajedno s ostalim komunalnim otpadom na smetlišta ili odlagališta bez ikakve kontrole. Stoga je potrebno, na osnovu Programa i Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, uspostaviti mrežu sabirališta i skladištenja opasnog otpada. Na području Općine nije predviđeno uspostavljanje građevine za skladištenje i obrađivanje opasnog otpada.

Proizvođač je dužan skladištiti opasni tehnološki otpad na propisan način do trenutka predaje ovlaštenom sakupljaču opasnog otpada do konačnog zbrinjavanja o čemu skrbi Vlada Republike Hrvatske.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

3.7.1. Zrak

Stanje zraka određenog područja određeno je katastrom emisije, koje obuhvaća spisak svih izvora zagađivanja tog dijela sa podacima o geografskom položaju, vrsti izvora, vrsti i obliku nečistoća, njihovoj količini i koncentraciji, načinu, trajanju i učestalosti emisije.

Ne očekuje se znatan negativni utjecaj na kakvoću zraka od gospodarskih aktivnosti, s obzirom da ne postoje zagađivači poput kamenoloma, teške industrije i sl. Ovim Planom nisu omogućeni spomenuti ni slični zagađivači.

Oblikovanjem sustava prometa, djelomičnom orijentacijom na javni prijevoz (putem čestih i kvalitetnih autobusnih linija) i bezolovna goriva, te korištenje željeznice u većem omjeru, osigurat će se rasterećivanje naseljenih područja od intenzivnog prometa i negativnog utjecaja onečišćavanja zraka.

Zaštita zraka osigurat će se i sustavnom kontrolom rada malih kotlovnica.

Najznačajniji zagađivači na ovom području su pesticidi. Prskanjem pesticidima se stvaraju aerosoli, što kod ljudi izaziva trovanje dišnih organa. Zato i iz toga razloga njihovu upotrebu treba izbjegavati.

3.7.2. Vode

Podzemlje je glavni prijemnik kućnih i gospodarskih otpadnih voda putem "crnih jama". Ove zagađene vode dopiru do podzemnih voda, koje treba štiti jer su rezerve i izvor pitke vode. Kako se sjeverni dio Općine nalazi na području IV zone sanitarne zaštite šireg vodozaštitnog pojasa, posebnu pozornost treba obratiti na izgradnju potencijalnih objekata na tom području. Na ovom području predviđena je zona proizvodne namjene i zona poslovne namjene (pretežito uslužno-trgovačka namjena i benzinska postaja). Gradnja u ovoj zoni se ostvaruje prema uvjetima utvrđenim Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN66/11).

te Odluke o određivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, koja obuhvaćaju crpilišta Bunari 4 i 5, Jezerce, Oko, Golubinka i Boljkovac (Sl. glasnik 3/98, Županijske skupštine Zadar).

Potencijalni izvori onečišćenja su:

- brojni manji onečišćivači (farme, servisi, divlja odlagališta otpada, septičke jame s propusnim dnom ("crne jame"), izljevi fekalija, kotlovnice itd.),
- otpad koji se baca po šumskim i poljoprivrednim površinama,
- nekontrolirano odlaganje uglavnom građevinskog otpada na divljem odlagalištu.

Kako bi se spriječila veća onečišćenja bit će potrebno:

- izgraditi sustav za skupljanje i biološku obradu otpadnih i fekalnih voda,
- organizirati prihvati i obradu sakupljenog otpada,
- organizirati nadzor i atest septičkih jama,
- sanirati postojeće divlje odlagalište građevinskog otpada.

3.7.2. Tlo

Zagađenje tla i nepovoljan utjecaj na njegovu strukturu, odnosno njegova degradacija, može nastati na različite načine i u različitom intenzitetu. Uzroci mogu biti mehanički, biološki i kemijski, a često je vrlo teško odrediti precizne granice završetka jednog utjecaja od početka drugog jer često djeluju sinergistički. Kao primjeri mogu poslužiti otpadne vode (komunalne, poljoprivredne, stočne farme), erozija tla, oštećenja tla teškom mehanizacijom i plodored (izmjena kultura) kao biološki uzrok.

Do onečišćenja tla dolazi uslijed raznih ljudskih aktivnosti, gdje osobito veliku ulogu imaju odlagališta otpada koja su u manjoj ili većoj mjeri neodržavana, osobito kad je riječ o divljim odlagalištima otpada.

Korištenje pesticida i herbicida u poljodjelstvu također uzrokuje velika onečišćenja tla, koja i nakon prestanka aktivnosti na njima ostaju još dugo vremena kontaminirana.

Racionalnim korištenjem građevinskog prostora uz ograničenja u korištenju neizgrađenih površina Općine, a posebno uređenjem javnih zelenih i zaštitnih površina, sačuvat će se tlo, a time i biološka raznolikost, krajobrazne vrijednosti te ukupna kvaliteta okoliša.

3.7.4. Buka

Svaki neželjeni zvuk nazivamo bukom. Sa komunalno-higijenskog i zdravstvenog gledišta, buka opterećuje život stanovništva i ponekad predstavlja značajan problem. Utječe negativno na normalan život i rad ljudi, također negativno djeluje na zdravlje čovjeka.

Buka i vibracije imaju nepovoljan premda često teško primjetljiv ili prikriven utjecaj na okoliš. U svezi s time, sadržaji su razmješteni prema njihovoj osjetljivosti na buku, odnosno na lokacije gdje neće nepovoljno utjecati na postojeće sadržaje gdje je to moguće. Također su ugrađeni planerski mehanizmi putem ovoga Plana kako bi se spriječile ili smanjile neprikladne razine buke.

Na području općine Škabrnja nema postojećih industrijskih objekata ili slično. Zona proizvodne namjene je smještena dovoljno daleko od stambenog područja kako bi se izbjegao utjecaj buke. Najznačajniji postojeći utjecaj od buke potječe od željezničkog prometa. Dislokacijom postojeće trase taj problem bi se znatno umanjio, ali takovo rješenje nije za sada predviđeno. Postoje i drugi mehanizmi kako bi smanjio utjecaj buke i to na način da se stvaraju barijere između željezničke pruge i stambenog ili javno društvenog sadržaja. Spomenute barijere mogu biti sastavljene od punih zidova, ploča i drugih tvrdih materijala kao i od zelenog pojasa koji je gusto zasađen. Kombinacije tvrdih ploha i zelenih pojasa su najučinkovitije a imaju i estetske vrijednosti. Najjednostavnija zaštita od buke jest ugradnja izolacijskih građevinskih materijali u građevinama (izo stakla i sl.).

Na području općine Škabrnja nema postojećih industrijskih objekata ili slično. Zona proizvodne namjene je smještena dovoljno daleko od stambenog područja kako bi se izbjegao utjecaj buke. Najznačajniji postojeći utjecaj od buke potječe od željezničkog prometa. Dislokacijom postojeće trase taj problem bi se znatno umanjio, ali takovo rješenje nije za sada predviđeno. Postoje i drugi mehanizmi kako bi smanjio utjecaj buke i to na način da se stvaraju barijere između željezničke pruge i stambenog ili javno društvenog sadržaja. Spomenute barijere mogu biti sastavljene od punih zidova, ploča i drugih tvrdih materijala kao i od zelenog pojasa koji je gusto zasađen. Kombinacije tvrdih ploha i zelenih pojasa su najučinkovitije a imaju i estetske vrijednosti. Najjednostavnija zaštita od buke jest ugradnja izolacijskih građevinskih materijali u građevinama (izo stakla i sl.).

Sadržaj – KNJIGA 2:

OBRAZLOŽENJE	1
1. POLAZIŠTA.....	1
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine ili grada u odnosu na prostor i sustave županije i Države	1
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA.....	10
2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja.....	10
2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog ili općinskog značaja	12
2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada ili općine	14
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA.....	17
3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine ili grada u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije	17
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	17
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	23
3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava	26
3.6. Postupanje s otpadom	32
3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš.....	34
<u>Sadržaj – KNJIGA 2:</u>	366
OSTALI PRILOZI	